

Martin Kukučín - Rysavá jalovica

Rysavá jalovica

Autor: Martin Kukučín

Hlavné postavy: Adam Krt, Adam Trnka, Eva Krtová, Eva Trnková

Hlavná myšlienka: Poukázanie na škodlivé účinky alkoholu a zlé vlastnosti ľudí.

Poviedka Rysavá jalovica zachytáva príbeh susedov, kapčiara Adama Krta a Adama Trnku, pochádzajúcich z jednej dediny Adamovce. Obaja vychádzali spočiatku dobre, lenže už dva roky sa nerozprávajú, kvôli koze a kohútovi. Spor vyvrcholil vtedy, keď Trnkova žena zarezala Krtovie kohúta.

Hlavnou témou knihy je ale jalovica, ktorú ma ísť Adam Krt kúpiť na jarmok. Manželka Eva mu okrem toho nakáže kúpiť všetko potrebné do domácnosti. V prvej kapitole autor opisuje cestu Adama Krta na jarmok do Mrhanova. Po príchode na jarmok, takmer kúpil starú kravu od Martina Šmálka, ktorá bola falošne omladená. Krtovi sa po neúspešnom obchode zapáči tučná jalovica, patriaca Adamovi Trnkovi. Zavolá ho do hostinca vypiť si na uzmierenie a zapíť kúpu jalovice. Keď už všetko v krčme zapili, išli sa pozrieť na novo predanú a kúpenú kravu. Hneď ako vyšli pred hostinec, všimli si, že jalovica už nie je na mieste, kde ju uviazali. Vyberú sa ju hľadať, navštívia aj richtára, no rysavej jalovice nikde. Znova sa rozvadia a Krt požaduje svojich 33 zlatiek od svojho suseda. Trnka mu však nedá nič. Krt je úplne nešťastný, ma strach, čo mu na to povie žena. Vydá sa na cestu domou, no je príliš opitý. Cestou stretne psa, no jemu sa zdá, že je to mátoha, pred ktorou sa skryje vo vrbe a popri tom porozbíja svoj nákup. Keď konečne príde do rodných Adamoviec, je taký opitý. Že nemôže nájsť svoj dom a dokonca si ho pomýli s domom Adama Trnku. Tu sa aj pošmykne na ľade a porozbíja zvyšok nákupu. Doma si už len ľahne na lavicu a spí. Nahnevaná Eva vybalí nákup, ktorý je úplne zničený. Ráno mu vynadá, pohádajú sa a Eva pošle Adama preč z domu, kým sa nevráti so stratenou jalovicou. Krt odíde.

Onedlho príde Adam Trnka a privedie jalovicu, ktorú zobrala domov jeho žena v domnení, že jalovička je samozrejme jej a nevedela, že medzičasom už zmenila svojho majiteľa. Po vyrozprávaní celého príbehu Adamom Trnkou Eve Krtovej sa spolu uzmiera a keďže Krt sa stále nevrátil, kmotor ho išiel hľadať. Hľadal ho celý týždeň v Mrhanove, v okolitých dedinách aj inde. Nakoniec, keď už Eva začala dokonca chváliť svojho muža pred ľuďmi, dôjde Krt pred štedrým dňom domov. Krt vrátil žene peniaze, zarobené na potulkách svetom. Sľúbil žene, že už nebude piť a od tých čias bol v Adamovciach vážnym občanom.